

Ewaluacja ex-ante Strategii Rozwoju Gminy Cielądz na lata 2026–2035

1. Trafność Strategii

Analiza celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Cielądz na lata 2026–2035 wskazuje, że są one **spójne z diagnozą stanu gminy oraz jasno odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby i wyzwania rozwojowe**. Dokument w sposób właściwy odnosi się do kluczowych problemów gminy, takich jak: potrzeba wzmacniania kapitału społecznego, poprawy jakości infrastruktury technicznej, dywersyfikacji lokalnej gospodarki opartej na rolnictwie i turystyce, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz unowocześnienia usług publicznych. Tym samym należy uznać, że **cele strategii są trafnie sformułowane i adekwatne do lokalnych uwarunkowań**.

Strategia w szerokim zakresie **uwzględnia potrzeby różnych grup społecznych**, w tym dzieci i młodzieży (rozwój oferty edukacyjnej, sportowej i kulturalnej), seniorów (polityka senioralna, dostępność infrastruktury i usług), rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami (likwidacja barier, dostosowanie obiektów publicznych), a także przedsiębiorców i rolników (wsparcie przedsiębiorczości, krótkie łańcuchy dostaw, szkolenia i doradztwo). Takie podejście sprzyja inkluzywności i zrównoważonemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

Priorytety Strategii pozostają **w pełnej zgodności z wyzwaniami wskazanymi w diagnozie oraz analizach społeczno-gospodarczych**, a także odpowiadają na aktualne trendy rozwojowe, w tym: transformację energetyczną, adaptację do zmian klimatu, cyfryzację usług publicznych, rozwój gospodarki lokalnej i wzmacnianie odporności społecznej. Jednocześnie zaproponowane działania są spójne z politykami krajowymi, regionalnymi i unijnymi, w szczególności z celami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, polityką spójności Unii Europejskiej oraz założeniami zielonej i cyfrowej transformacji.

Na etapie ewaluacji ex-ante nie zidentyfikowano istotnych problemów rozwojowych gminy, które nie zostałyby uwzględnione w Strategii. Ewentualne wyzwania o charakterze szczegółowym (np. lokalne konflikty przestrzenne czy potrzeby inwestycyjne poszczególnych sołectw) mogą być skutecznie adresowane na poziomie dokumentów wykonawczych i programów operacyjnych.

2. Przewidywalna skuteczność realizacji Strategii

Cele Strategii zostały sformułowane w sposób **jasny, logiczny i spójny**, a ich realizacja została rozpisana na zestaw zadań operacyjnych, co zwiększa przejrzystość dokumentu. Choć cele strategiczne mają charakter ogólny i długookresowy (co jest właściwe dla dokumentu tego typu), to przypisane im zadania pozwalają na ich stopniową operacjonalizację i monitorowanie postępów. W tym sensie można uznać, że strategia spełnia założenia podejścia SMART w zakresie realności i osiągalności, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności wdrożeniowej.

Zakres zaplanowanych działań należy uznać za **wystarczający do realizacji przyjętych celów**, zwłaszcza że Strategia przewiduje zarówno działania „twarde” (inwestycyjne), jak i „miękkie” (edukacyjne, animacyjne, organizacyjne). W przypadku pojawienia się nowych wyzwań lub możliwości finansowych, dokument dopuszcza uzupełnianie działań na etapie realizacyjnym.

Zastosowane narzędzia i metody realizacji (m.in. inwestycje infrastrukturalne, programy wsparcia, partnerstwa lokalne, cyfryzacja, edukacja i partycypacja społeczna) są **adekwatne do skali i potencjału Gminy Cielądz**, która jest gminą wiejską o rolniczym charakterze i ograniczonych, lecz możliwych do mobilizacji zasobach własnych.

Strategia zakłada **aktywny udział lokalnych interesariuszy**, mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i instytucji publicznych, zarówno na etapie jej opracowania (konsultacje społeczne), jak i realizacji (partnerstwa, rady doradcze, narzędzia partycypacji). Ich potencjalne wsparcie zostało uwzględnione jako istotny czynnik sukcesu Strategii.

Do głównych barier skutecznej realizacji Strategii można zaliczyć ograniczone środki finansowe gminy, zmienność otoczenia prawnego oraz ryzyko niskiej aktywności części interesariuszy. Bariery te mogą być ograniczane poprzez dywersyfikację źródeł finansowania, etapowanie inwestycji, elastyczne zarządzanie Strategią oraz konsekwentne działania informacyjne i partycypacyjne.

3. Efektywność realizacji Strategii

Analiza relacji między zaplanowanymi działaniami a oczekiwanymi efektami wskazuje, że **interwencje są proporcjonalne do zakładanych rezultatów**, a ich realizacja powinna przynieść wymierne korzyści społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Strategia koncentruje się na obszarach o największym znaczeniu dla jakości życia mieszkańców oraz długofalowego rozwoju gminy.

Dostępne zasoby finansowe, ludzkie i techniczne gminy nie są wystarczające do samodzielnej realizacji wszystkich zadań, jednak Strategia w sposób realistyczny zakłada **szerokie wykorzystanie środków zewnętrznych**, w tym funduszy unijnych, programów krajowych oraz partnerstw międzysektorowych. Wskazanie potencjalnych źródeł finansowania należy uznać za racjonalne i zgodne z praktyką planowania strategicznego.

Możliwość pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych oceniana jest jako **wysoka**, zwłaszcza w obszarach infrastruktury, środowiska, cyfryzacji, edukacji i usług społecznych. Strategia tworzy solidną podstawę formalną do aplikowania o dofinansowanie w perspektywie 2026–2035.

Efektywność kosztowa realizacji Strategii może być dodatkowo zwiększana poprzez **współpracę z innymi gminami, LGD „Kraina Rawki”, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym**, co zostało wyraźnie uwzględnione w zapisach dokumentu.

4. Ocena ogólna i ryzyka

Za najważniejsze cele Strategii należy uznać: poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury i usług publicznych, wzmocnienie lokalnej gospodarki opartej na rolnictwie i turystyce oraz ochronę środowiska naturalnego. Cele te stanowią fundament trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Cielądz.

Przewidziane wskaźniki monitorowania oraz system realizacji Strategii należy uznać za **wystarczające do śledzenia postępów**, a jednocześnie umożliwiające wprowadzanie korekt w odpowiedzi na zmiany w otoczeniu prawnym, społecznym i gospodarczym.

Do głównych ryzyk realizacyjnych zaliczyć można: niepewność finansowania, opóźnienia inwestycyjne oraz ograniczoną zdolność organizacyjną. Ryzyka te mogą być minimalizowane poprzez konsekwentne monitorowanie, elastyczne zarządzanie dokumentem oraz utrzymanie dialogu z mieszkańcami i partnerami lokalnymi.

5. Wnioski końcowe i rekomendacje

Przeprowadzona ewaluacja ex-ante wskazuje, że **Strategia Rozwoju Gminy Cielądz na lata 2026–2035 jest dokumentem trafny, potencjalnie skutecznym i efektywnym**, dobrze dostosowanym do lokalnych uwarunkowań i wyzwań rozwojowych. Rekomenduje się jej przyjęcie oraz konsekwentne wdrażanie przy jednoczesnym rozwijaniu dokumentów wykonawczych, systemu monitoringu oraz mechanizmów partycypacji społecznej.